

Heemkunde, genealogie en de Jacobusschool

Ton Boswerger

Beste lezer. Je kent de kasten op de bovenverdieping van het Kulturhus toch nog wel?! Zes stuks in totaal en dan heb ik die twee onduidelijke gebruikte kasten, die er zo maar ineens bij werden gezet, voor het gemak nog maar niet eens meegerekend. Van ons zijn ze in ieder geval niet!

Vijf van onze zes kasten, de meest linkse, beginnen toch zo langzamerhand al aardig vol te raken. Met historische boeken, krantenknipsels, bidprentjes, foto's, gegevens over boerderijen, genealogieën, verzamelingen van oud-leden en nog veel meer. En mocht ik onlangs nog vol trots memoreren dat we aan ruim 2.600 bidprentjes zaten! Nou, vergeet dat getal maar gauw weer! Henk Kroeze uit Almelo is een gewaardeerde leverancier en mede dankzij de zeer regelmatige stroom van kleine en grote schenkingen van onze eigen leden is de Bornse verzameling bidprentjes al aangegroeid tot ruim 4.000. En dan heb ik het nog niet eens over die nostalgische kerkelijke plaatjes of de kaartjes b.v. ter gelegenheid van een Eerste Communie, een processie naar Kavelaer of een Priesterwijding. Allemaal prachtig materiaal om onder het genot van een lekker en nog steeds gratis kopje koffie op de dinsdag of woensdag van 10 tot 12 uur eens te komen bezichtigen of te bestuderen. Echt de moeite waard!

Maar eigenlijk wil ik het hierover nu wat minder hebben. Deze keer, beste lezer, gaat het over een school in Borne met alleen maar jongens, die niet meer bestaat. De Jacobusschool.

Daar hebben we al wat langere tijd geleden de administratie van gekregen in de vorm van een ordner en een groot aantal leerlingenkaartjes. En ja, daarom stonden ze nog in de laatste zesde kast, helemaal rechts dus, met de bedoeling om daar bij gelegenheid iets mee te gaan doen. Neen, niet zomaar iets doen: we proberen ze toegankelijk te maken zodat kinderen, kleinkinderen, neefjes en nichtjes daarin kunnen kijken en snuffelen op zoek naar bijvoorbeeld het huis waar de voorvader destijds gewoond heeft. Misschien wilde je al wat langer nu wel eens precies weten wanneer opa op die school had gezeten.

En wat troffen we daar dan zoal aan? Omstreeks 1920 zie we daar de eerste Bornse jongetjes naar toe gaan. Geboren vanaf ongeveer 1914 zijn ze inmiddels leerplichtig, ze zullen weinig tot niets van de Eerste Wereldoorlog gemerkt hebben en na het invoeren van alle gevonden kaartjes zien we dat de laatste jongens, die op de Jacobusschool gezeten hebben, nog tot in 1948 zijn geboren. Hebben deze jongens de Tweede Wereldoorlog bewuster meegeemaakt dan hun oudere voorgangers de Eerste? Vul dat antwoord zelf maar in. Van die kaartjes, netjes

per letter van het alfabet gescheiden door kartonnen-
tjes met een letter er op, hebben we er een kleine
1400 gevonden en die zijn allemaal in een Excel-
bestand terechtgekomen. Dat betekent dat je aller-
eerst heel snel en eenvoudig kunt nakijken of opa of
oom inderdaad op deze school hebben gezeten. En
als dat dan het geval is dan kom je uiteraard weer
bij ons terug om te kijken wat er misschien nog
meer op dat kaartje staat. Want die kaartjes hebben
we natuurlijk ook netjes in twee archiefboxen voor
jou op het Historisch Informatie Punt daar in het Kul-
turhus opgeslagen! Natuurlijk kwamen de meeste
jongetjes, al dan niet in korte broek, uit Borne, maar
je kunt soms al aan de naam zien dat ze ook van
elders kwamen. De verst weg wonende denk ik ge-
vonden te hebben in de persoon van ene Gerard
Ruttendjie, geboren 29 juni 1941, met de
"aansprekelijke persoon" Fr. ten Hoopen als
'tweede' vader. Op 17 april 1951 heeft Gerard als
bijna 10-jarig jongetje eerst in de Burgemeester
Bussemakerstraat 17 gewoond en later aan de Ou-

Klasse:	5/6	Model D.
Schooljaar:	50/51	
Naam:	Ruttendjie Duscha → (ten Hoopen)	
Voornamen:	Gerard	
Datum van geboorte	29 juni 1941.	
Gemeente van geboorte		
Woonplaats (straat, huisnummer enz.)	Burg. Bussemaker straat 17	
(Indien het kind in een andere gemeente woont, tevens naam dier gemeente).	Oude Almeloze 24.11	
Aansprakelijke personen:	Fr. ten Hoopen (2 ^e vader)	
Vaccinenummer		
S. G. No. 207.		

Datum van ambts-halve inschrijving. .	
Datum van inschrijving	
Datum, waarop het kind op de school heeft plaats genomen of heeft moeten plaats nemen.	17 April 1951
Datum, waarop het kind bij afschrijving voor de eerste maal de school niet meer heeft bezocht . . .	
Reden van afschrijving	

oktober 1954 is vertrokken naar de nieuwe Mariaschool". Moet een belangrijke datum voor het schoolleven in Borne zijn geweest! En ja, misschien hebben de dingen niets met elkaar te maken maar ook als je in een woonwagen woont, bestaat altijd de mogelijkheid dat je "van school weggestuurd wordt". En om met Wim Kan te spreken: "Nee we noemen geen namen, namen noemen we niet". Tot slot: spitten in het verleden kan leuk zijn. En of je je nou voornamelijk bezighoudt met de woonomgeving of de persoonsgegevens van jouw voorouder; grote kans dat je bij het HIP leuke dingen vindt en 't werkt altijd verslavend!
't Is maar dat je 't weet!"

de Almlosestraat 117. Kijk maar eens naar zijn administratiekaartje waar je kunt lezen dat hij zowel in de 5e als in de 6e klas gezeten moet hebben. En wat er met hem daarna gebeurd is? Ik kan het jullie niet zeggen, maar als je inmiddels heel erg nieuwsgierig naar hem bent geworden dan kun je het op het visitekaartje vermelde adres misschien nog eens aanschrijven. Zou zo maar kunnen dat je een antwoord van deze nu 74-jarige terugkrijgt zodat je nog herinneringen uit Borne met hem kunt ophalen. En nog eventjes tussendoor: zit je mogelijk vast met je onderzoek of wil je ergens nog meer over weten? Laat het ons maar eens horen. Samen met de medewerk(st)ers van het HIP gaan we voor je op zoek en het moet al heel gek gaan willen we niks vinden!

Wat tenslotte nog opvalt is de regelmatige mededeling op zo'n kaartje dat een leerling van de Jacobusschool "op 1

Naschrift redactie.

Nadat Ton Boswerger dit verhaal over de Jacobusschool geschreven had, volgde op het HIP ook het archief van de Johannesschool. Uiteraard geldt hiervoor hetzelfde als voor het archief van de Jacobusschool.

Een schoolklas vol 'brave' jongens
Foto: gemeentearchief Borne, nr. 006799